

נושא, נשא, נשוא מורחב, אוגד,

חלק א

1. עבודתו של יאיר זכתה ... , לעתה הוא משתתף ... משפט איחוי: איבר א. פשוט
 איבר ב. פשוט
 קשר של הוספה
2. הסרט התקבל ... , אף הוא עובר ... משפט איחוי: איבר א. פשוט
 איבר ב. פשוט
 קשר של ניגוד
3. מפקד בצריפין החליט להוסיף ... בבוקר, לכן חייליו שומרים ... היום.
 משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט
 קשר של סיבה ותוצאה
4. סקרים אינם מחוסנים ... , הציבור נדרש לנקוט ... בפירושם. משפט איחוי: א. פשוט
 ב. פשוט
 קשר של הוספה
5. "העגלה הגדולה" היא קבוצה ... זוהרים, לכן קושי ... בשמים. משפט איחוי: א. פשוט
 ב. פשוט
 קשר של הוספה
6. תקשורת אינה טכנולוגיה, היא משהו טבעי לחלוטין. משפט איחוי: א. פשוט
 ב. פשוט
 קשר של הוספה, ללא מילת איחוי
7. מספר המובטלים בעיירות הפיתוח גדל ... , למרות זאת הובאו ... 250 אלף פועלים זרים.
 משפט איחוי: א. פשוט
 ב. פשוט
 קשר של ויתור
8. הטיול ייערך ... הדמדומים, משתתפיו יתחקו אחר ... הקודש. משפט איחוי: א. פשוט
 ב. פשוט
 קשר של הוספה
9. למידה ללא חשיבה היא עבודה לחינם, ואילו מחשבה ללא למידה היא דבר מסוכן.
 משפט איחוי: א. פשוט
 ב. פשוט
 קשר של הוספה
10. האדמה היא מולדתי, האנושות היא משפחתי. משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט
 קשר של הוספה
11. השמיים אינם הגבול, הם רק ההתחלה. משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט
 קשר של הוספה, ללא מילת איחוי

12. הכנסת היא הרשות... ישראל, לתפקידה הוא לחוקק... במדינה. משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט
א. ב. קשר של הוספה

13. שיפוט טוב רוכשים מניסיון, לניסיון רוכשים... גרוע. משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט
א. ב. קשר של הוספה

14. ... פרץ השריון... דגניה א, אק הלחימה... הקיבוץ הצליחה לבלום את ההסתערות.
משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט
א. ב. קשר של ניגוד

חלק ב - עמוד 235

נושא, נושא, נושא + נושא, נושא סתמי + נושא, נושא מורחב, אנגד, לואי, תמורה, מושא, תיאור מקום/זמן,
תיאור תכלית, תיאור אופן, תיאור ויתור, חלק ייחודי, הסבר ביטוי מכליל

1. כשבעים יצרנים בישראל משווקים... מים המלח, אפיק לא כולם קיבלו תו איכות... התעשיינים.
משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט
א. ב. קשר של ניגוד

2. החיים המודרניים מלאים מתח, אפן רבים סובלים מבעיות שונות: ... מואצות.
משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט (מושא) קשר של סיבה ותוצאה

3. תמונתו ערכה רב... המבקרים, אפן יש לה ביקוש רב... הפומביות.
משפט איחוי: א. משפט ייחוד (לואי) ב. משפט פשוט קשר של סיבה ותוצאה

4. ים המלח - אוצרות המלאי... הם עצומים, להם יספיקו למלא את צורכי העולם כולו... הבאים.
משפט איחוי: א. משפט ייחוד (לואי) ב. משפט פשוט קשר של הוספה

5. אדם זה חיפשתו... זמן רב, ורק לאחר מאמצים רבים איתרתה...
משפט איחוי: א. משפט ייחוד (מושא) ב. משפט פשוט קשר של הוספה

6. המשבר... העולמי השפיע על מדינות רבות, אק חלק מן המדינות ניצלו ממנו.
משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט קשר של ניגוד

7. אמצעי האבטחה סביב... הממשלה תוגברו, אפיק הרחוב... ייסגר לתנועה.
משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט קשר של סיבה ותוצאה

- א. נושא סתמי+נשוא
ב. נושא סתמי+נשוא
8. בארץ פועלים אולפני הנפשה ... רבים, **אק** במעבדה מיוחדת הופכים ... לסרטים בתלת-ממד.
משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט בעל נוי סתמי קשר של ניגוד
- א. נושא סתמי+נשוא
ב. נושא סתמי+נשוא
9. בקיץ קיימת באזור עין גדי **סכנת** ... מאוד, **ואילו** בחורף פוקדים ... **שיטפונות** פתאומיים.
משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט קשר של עימות/ניגוד
- א. נושא סתמי+נשוא
ב. נושא סתמי+נשוא
10. בתל אביב מציעים בסופי שבוע מסלולי ... מודרכים, **לאחר** זאת לא התרבו המטיילים ...
משפט איחוי: א. פשוט בעל נושא סתמי ב. פשוט קשר של ויתור
- א. לואי
ב. לואי
11. העיר **רמלה** היא אחת מהערים ... בארץ, **לביקור** בה נזמנו בחובנו **מגוון** רחב ... טיול.
משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט קשר של הוספה
- א. ביטוי מכליל (מושא)
ב. לואי
12. האופרה ... החדשה הוצגה לקרב את כולם ... העיירות, **לכן** היא משדרת ... תכניות באמצעות לוויין.
משפט איחוי: א. פשוט בעל חלק כולל (מושא) ב. פשוט קשר של סיבה ותוצאה
- א. הסגר
ב. ביטוי מכליל (נושא)
13. לטענת חוקרים רבים, **משחקי** ... המסורתיים ... יכולים להפחית ... האלימות, **אף על פי כן** אין כוללים בשיעורי ... הגופני.
משפט איחוי: א. פשוט בעל חלק כולל (נושא) ב. פשוט בעל נוי סתמי קשר של ויתור
- א. נושא סתמי+נשוא
ב. נושא סתמי+נשוא
14. ההיטק הפך ... לגורם ... בכלכלת ישראל, **אולם** ... פוטר מאות עובדים ממפעלי ... השונים.
משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט קשר של ניגוד
- א. נושא סתמי+נשוא
ב. נושא סתמי+נשוא
ג. נושא סתמי+נשוא
15. במעמקי הקרום ... מצויים **חללים** ... מותך, מקומות ... מתלהטים, **הסלע** נדחף ומתפרץ מעל פני האדמה.
משפט איחוי: א. פשוט ב. פשוט ג. פשוט בעל חלק כולל נשוא
קשר של הוספה - (בין איבר א ל-ב – אין מילת קישור)

1. משפט איחוי: קשר של ויתור

איבר א. יוזמי ... בתקשורת,

איבר ב. **למרות זאת** ... להצלחה רבה.

המבצע – לוואי, בתקשורת – ת' מקום, להצלחה רבה – מושא

2. משפט פשוט

לכבוד החג הקרב – ת' תכלית, מבצע ניקיון – נושא, יוסי כהן – תמורה

3. משפט פשוט

הזדמנות – נושא, בדרך נבונה – לוואי (מתקשר לשם פעולה)

4. משפט פשוט

פרחים – נושא, לחייך – לוואי

5. משפט פשוט בעל חלק כולל מושא

בנפגעים – מושא, באיטליה – לוואי

6. משפט איחוי: קשר של הוספה

איבר א. באחד ... רחוק,

איבר ב. /האתר... רבים

מסלול מיוחד – נושא, למרוצי מכוניות – לוואי, והאתר – נושא

7. משפט פשוט בעל נושא סתמי

אמש – לוואי, דנו – נושא סתמי + נושא (אפשרי גם דנו [אנו דנו] . במקרה זה - נושא + נושא)

8. משפט איחוי: קשר של ניגוד

איבר א. הצלחה בחיים חשובה,

איבר ב. **אבל** ... מומלצת – איבר בעל חלק כולל מושא

בחיים – לוואי, חשובה – נושא, הזנחת – נושא, תחביבים – חלק מתמורה מפרטת (מושא), מומלצת - נושא

9. משפט פשוט

מדוע – ת' סיבה, בכותרת – מושא

10. משפט פשוט בעל חלק כולל ת' תכלית

לצערנו – הסגר, לומדים – נושא, לצורך ... בלבד – חלק מת' תכלית כולל

11. משפט איחוי : קשר של סיבה ותוצאה

איבר א. בכנס ... בנגב – איבר בעל נוי סתמי,

איבר ב. **לפיכך** ... בנושא

בכנס – ת' מקום, בתהליך – מושא, תשתית – לוואי, להכין – חלק מנשוא מורחב

12. משפט פשוט

(אחת מ) מערכות – נושא, ברומאים – לוואי (אחת מ – לוואי)

13. משפט פשוט בעל נושא סתמי

מדי שנה – ת' אופן, מציגים - נושא סתמי + נושא, מבחר – מושא, מעבודותיהם – לוואי, לצילום – לוואי

14. משפט פשוט

כל בתי הספר – נושא, בתל אביב – לוואי, בנושא החינוך – מושא

15. משפט פשוט בעל חלק כולל לוואי

במחלקה – לוואי, לתלמידים – מושא, תופעות חברתיות – לוואי

תרגיל 2 – עמ' 237

1. (2) הוספה, (3) ניגוד, (5) זמן, (6) ניגוד.

2. א.

איבר א

היא כתבה אל רשויות הצבא, ערערה על חוקיות הדחייה ופירטה את נימוקה,

איבר ב

ופצקות זאת היא זומנה לפגישה עם מפקד חיל האוויר,

איבר ג

אק גם פגישה זו לא קידמה את עניינה.

איבר א - משפט פשוט בעל חלק כולל (נושא)

איבר ב - משפט פשוט

איבר ג - משפט פשוט

ב. בין איבר א ל-ב - קשר של סיבה ותוצאה

בין איבר ב ל-ג - קשר של ניגוד

3. א. אליס מילר הגישה עתירה לבג"ץ, ולכן נפתחו בצבא קורסים שונים לנשים. (קשר של סיבה ותוצאה)
 אליס מילר הגישה עתירה לבג"ץ, ולאחר מכן נפתחו בצבא קורסים שונים לנשים. (קשר של זמן)
 ב. בעקבות העתירה נפתחו בצבא קורסים שונים לנשים: מפקדות טנקים, לוחמות חי"ר, מדריכות אימון גופני, מדריכות ניווט ועוד.
4. א. נשוא מורחב
 ב. (4) חזרה על פעולה

תרגיל 3 – צא' 238

נשא, נשא, נשוא מורחב, אוגד, לוואי, תמורת, מושא, תיאור מקום/זמן, תיאור סיבה, תיאור תכלית, תיאור אופן, תיאור ויתור, חלק ייחוד.

- א. ב.
 1. חלק ... לאורך הכבישים הראשיים, לעמיתיהם ... הצעירים.
 משפט איחוי: א. משפט פשוט ב. פשוט
- א. ב.
 2. הצבע ... של דגל ישראל ... הטהרה, ואילו התכלת - את פסי הטלית.
 משפט איחוי: א. משפט כולל (מושא) ב. פשוט
- א. ב.
 3. היין ... במכלים מצוננים, ואילו האדום ... רגילה.
 משפט איחוי: א. משפט פשוט ב. פשוט
- א. ב.
 4. אחד בית המשפט העליון הוא עיסוק ... השלטון. משפט פשוט
- א. ב.
 5. לכל מדינה סמלים משלה, להם ... זהות וייחוד. משפט איחוי: א. משפט פשוט ב. משפט כולל (מושא)
- א. ב.
 6. על פי ... הכול ... בפני החוק. משפט פשוט בעל חלק כולל נשוא
- א. ב.
 7. גופו קשקשים ומגנים, והמגנים ... מסייעים... לננוע על פני הקרקע.
 משפט איחוי: א. משפט כולל (לוואי ומושא) ב. משפט פשוט
- א. ב.
 8. באוניברסיטאות ... תכנית "עתידים" ... האקדמית, הלומדים ... עצמם ... בבתי הספר בארץ.
 משפט איחוי: א. משפט פשוט ב. משפט כולל (מושא)
- א. ב.
 9. צה"ל ... בתחילתו ... אחידות, אפיק ... הוא התעצם, השתכלל והפך (לאחד ה) צבאות ... בעולם.
 משפט איחוי: א. משפט כולל (לוואי) ב. משפט כולל (נשוא)
- א. ב.
 10. מנורת ..., סמלה של מדינת ישראל, מופיעה ... במדבר ... מכלי המקדש. משפט פשוט

תרכ"א 1 – ע"א 239

1. התחוללה סופת טורנדו, לכן / לפיכך המשפחה הסתתרה במקלט.
2. חובש מד"א פעל בתושייה, על כן / משום כך חיי התינוקת ניצלו.
3. בכניסה לשמורה מופיעים כללי זהירות, אולם / אבל חלק מהמטיילים מתעלמים מההוראות.
4. עמדתי על ראש ההר כדי לצפות בנוף, אולם / אבל ערפל כבד כיסה את הנוף.
5. ספרי מסעות אהובים עליי, לעומת זאת אינני אוהב ספרי בלשים.
6. מזג האוויר בצפון היה סגרירי, ואילו מזג האוויר בדרום היה חם.
7. אני מאמין באורח חיים בריא, למרות זאת / אף על פי כן אינני נוהג לאכול אוכל אורגני.
8. העיר סובלת מזיהום אוויר, חרף זאת / על אף זאת תושבים רבים גרים בה.

תרכ"א 2 – ע"א 240

1. המפקח ביקב בבית הספר, ולאחר ביקורו נכנסו הילדים נרגשים לאולם בית הספר.
2. שורר חום כבד, לכן / משום כך קיים חשש לשרפות בכל רחבי הארץ.
3. המצב הביטחוני מתוח, כתוצאה מכך / לפיכך יתכנסו השבוע חברי הכנסת לישיבה דחופה.
4. תלמידי הכיתה נשארו בבית הספר, והם יקשטו את האולם לקראת המסיבה.
5. אנשי המשמר האזרחי היו ערננים, לכן / לפיכך נתגלתה חבילת הנפץ בעוד מועד.

תרכ"א 3 – ע"א 241

1. עקב / בשל מחלתי לא יכולתי להגיע לפגישה.
2. החנות סגורה עקב / בגלל חופשה שנתית של הבעלים.
3. המורה נתן את הציון לאחר מחשבה עמוקה.
4. התלמידים המצטיינים בפעילות חברתית זכו באות הוקרה.
5. או: בשל הצטיינותם בפעילות חברתית זכו התלמידים באות הוקרה.
6. למרות מאמצינו הרבים לפתור את השאלה לא הצלחנו בכך.
7. על אף מצבו הבריאותי הקשה לא אושפז החולה בבית החולים.

1. א. שניהם משפטי איחוי.
- ב. (1) קשר של ניגוד/עימות (2) קשר של ניגוד
- ג. בקשר של עימות אפשר להשתמש במילות קישור של ניגוד, אך בקשר של ניגוד אי אפשר להשתמש במילות קישור של עימות. לפיכך במשפט (1) אי אפשר להשתמש במילה "אבל", ואילו במשפט (2) אפשר להשתמש במילת הקישור "ואילו".

בסעיף ב. IV. בסוף השאלה צריך להיות כתוב: שצינתם בסעיף ב. II.

2. א. ניגוד
- ב. I. ניגוד
- II. למרות זאת (קשר של ויתור)
- III. מילת הוויתור מדגישה, מבהירה ומחזקת הרעיון שאותו רוצה הכותב להעביר.
- IV. על אף פיזורו של העם היהודי בין עמי העולם המשיך עמנו לשמור על ייחודו לאורך כל תקופות הגלות. (השאלה בספר צריכה לבקש את המרת המשפט לקשר הלוגי בסעיף ב. II.)

3. א.

איבר א

גידול תות שדה הוא ענף רגיש במיוחד למזיקים ולמחלות

איבר ב

מרבים בגידול זה להשתמש בחומרי הדברה לחיסול המזיקים, *לכן*

איבר ג

אנשים רבים אוהבים תות שדה ומרבים לאכול אותו. *למרות זאת*

איבר א - משפט פשוט בעל חלק כולל (לוואי)

איבר ב - משפט בעל נושא סתמי

איבר ג - משפט פשוט בעל חלק כולל (נשוא)

- ב. איבר א: גידול תות שדה – נושא, ענף רגיש במיוחד – נשוא
איבר ב: מרבים להשתמש – נושא סתמי + נושא מורחב
איבר ג: אנשים רבים – נושא, אוהבים ומרבים לאכול – נושא מורחב כולל
- ג. בין איבר א ל-ב - קשר של סיבה ותוצאה
בין איבר ב ל-ג - קשר של ויתור/הסתייגות
- ד. בגידול תות שדה, ענף רגיש במיוחד למזיקים ולמחלות, מרבים להשתמש בחומרי הדברה לחיסול המזיקים.

- ה. (1) גידול תות שדה הוא ענף רגיש במיוחד למזיקים ולמחלות.
 (2) בגידול תות שדה מרבים להשתמש בחומרי הדברה לחיסול המזיקים.
 (3) אנשים רבים אוהבים תות שדה ומרבים לאכול אותו.

4. א. התפקיד התחבירי המודגש הוא תמורה.
 ב. בכתובה משתמשים בתמורה כדי להוסיף מידע (מגדולי המשוררים), כדי להדגים (אל הציפור), לצורך הסבר ותוספת מידע-רקע (כפר רגוע ושקט).
 ג. לא. החלק המודגש במשפט זה הוא נשוא (שמני) ולא תמורה.

תראו! בהקשר טקסואלי – עמוד 243

משימה 1

1. (1) לא תמיד קל לזום טקס, אבל לקיים אותו קל יחסית.
 (2) בשביל רובנו צחצוח שיניים פעמיים ביום הוא טקס, ולכן איננו דורש משמעת... (אינו – נושא + אוגד)
 (3) בשביל ספורטאים להשיג הישגי שיא בתחומם הוא ערך מושרש, ולכן הם יוצרים טקסים...
 (4) אצל רוב... ניקיון הוא ערך מושרש, ולכן הם יוצרים את טקס...
 2. (1) ניגוד, (2) סיבה ותוצאה, (3) סיבה ותוצאה, (4) סיבה ותוצאה
 3. (1) אולם, (2) משום כך, (3) לפיכך, (4) על כן

משימה 2

1. (1) קשר של סיבה ותוצאה
 (2) קשר של הוספה
 2. (1) פה התזמורת מנגנת כגוף בעל סגנון עם צליל נהדר, לכן / לפיכך / על כן יש כאן אחידות.
 (2) הנגנים אינם מפקקים על הבמה, והם גם אינם מסתכלים בשעון.
 או: הנגנים אינם מפקקים על הבמה, ואפילו הם (גם) אינם מסתכלים בשעון.
 "אפילו" מכילה בתוכה את המילה "גם", לכן יש להשמיטה.
 3. הבעת דעה אישית
 דוגמה לתשובה:
 המשפטים המקוריים ללא מילות הקישור יוצרים ריתמוס, מקצב, דרמטיזציה, נחרצות. הם קלים לקליטה, לכן המסר שעובר במשפטים אלו הוא חזק יותר, עוצמתי יותר, החלטי יותר.
 המשפטים המחוברים מרככים יותר את המסר ומעדנים אותו.